

РАЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ФАКУЛЬТЕТСЬКИЙ ОЛІМП

Як відомо, в кінці минулого року в нашому університеті створено два нові факультети та один перейменовано, за чим теж стоять зміни. Виконуючи побажання читачів газети, подаємо прізвища керівників цих навчальних структур.

ІНЖЕНЕРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ:

- ОУШЕНКО** Анатолій Олександрович — декан.
- РУДЕНКО** Лідія Федорівна — заступник декана з навчально-організаційної роботи.
- ВЕРТЕПОВ** Юрій Михайлович — заступник декана з навчально-методичної роботи.
- ГЕРМАН** Віктор Федорович — заступник декана з виховної роботи.
- СВТУХОВ** Віталій Геннадійович — заступник декана з наукової роботи.
- ВИНОКУРОВ** Ігор Трохимович — заступник декана зі спортивно-масової роботи.

ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ:

- ВОРОБІЙОВ** Геннадій Савелійович — декан.
- СОЛОВЕЙ** Володимир Олексійович — заступник декана з навчальної роботи.
- КУЗІНА** Наталя Володимирівна — заступник декана з виховної роботи.
- ЗИМАК** Юрій Анатолійович — заступник декана з наукової роботи.
- ТОКАРЕВ** Борис Борисович — заступник декана зі спортивно-масової роботи.

МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ:

- КАФТАРЯН** Левон Суренович — заступник декана з навчальної роботи, виконуючий обов'язки декана.
- КАЛЬЧЕНКО** Віктор Михайлович — заступник декана з виховної роботи.
- ЛИТОВЦЕВ** Анатолій Кузьмович — заступник декана зі спортивно-масової роботи.

У науково-технічній Раді університету

Днями пройшло перше в цьому навчальному році засідання науково-технічної Ради СумДУ. Першим питанням розглядався план роботи. Довів його до присутніх і обгрунтував основні положення голова Ради, проректор з наукової роботи університету В.А.Хворост. Намічається, зокрема, заслухати звіти про результати держбюджетних робіт з таких наукових тем, як "Розробка моделі фінансово-кредитної системи регіонального природокористування", "Розробка АСУ "Університет" на базі локальних обчислювальних систем"; про стан науково-дослідних робіт на фізико-технологічному факультеті, на кафедрах вищої математики, філософії; про стан патентно-ліцензійної роботи в СумДУ тощо. План роботи затверджено.

По другому питанню члени НТР заслухали вчених О.І.Олемського та В.О.Залогоу. Вони звітували про результати виконання держбюджетних НДР зі своїх тем. Перший працює над розробкою суперсиметричної теорії еволюції макроструктури невірноваженої термодинамічної системи в процесі фазового перетворення першого роду. Другий — над розробкою теоретичних основ проектування токарних станів роторного типу. Звіти ці прийнято до відома, науковцям рекомендовано продовжувати роботи.

Останнім питанням порядку денного був звіт провідних наукових співробітників, які працюють над докторськими дисертаціями (О.І.Волков та О.О.Шкварцкоп), а про роботу над кандидатською звітував В.А.Бахтін. Інформації прийнято до відома.

Чергове засідання НТР заплановане на 13 жовтня.

ВИЙШЛО ДРУКОМ

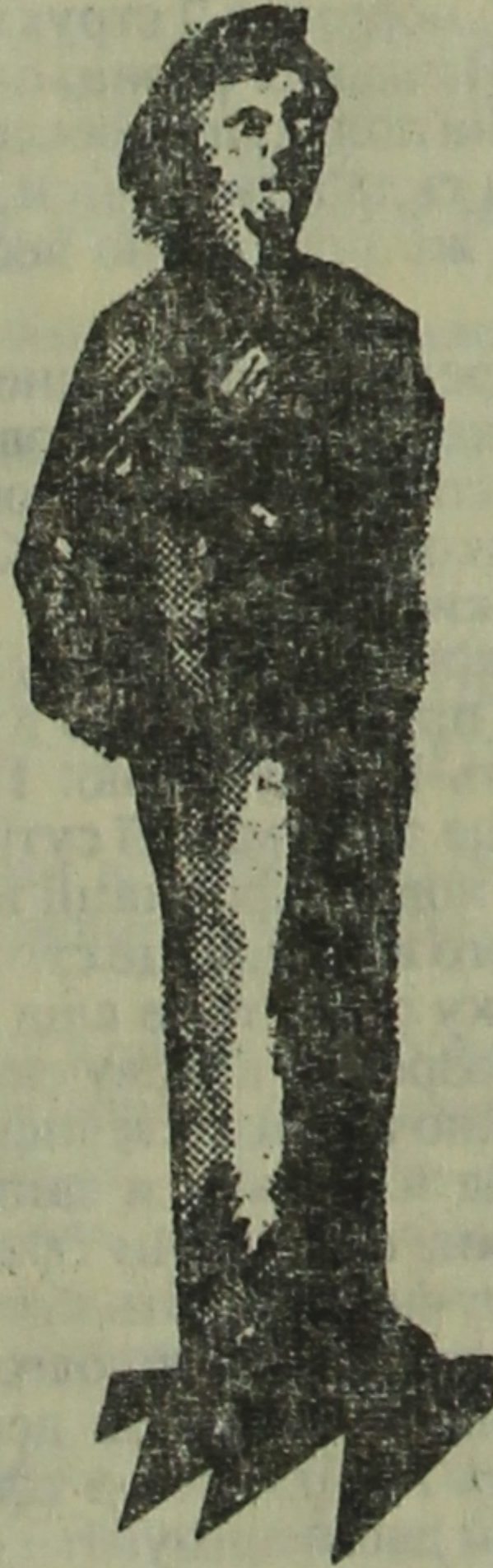
Вийшло друком перше число "Вісника Сумського державного університету". Це книжка обсягом 11,4 умовно-друкованого аркуша, тиражем 300 примірників.

Відкриває його слово ректора, професора І.О.Ковальова про шляхи становлення університету. "Наш вищий навчальний заклад, — зазначає автор, — впевнено почав свій шлях. Але щоб вийти на нього, нам потрібно було пройти довгий та важкий шлях становлення, подолання численних об'єктивних та суб'єктивних труднощів, створення матеріальної бази, вирощування професорсько-викладацького складу". Далі коротенько описується й аналізується цей шлях, штрихово викладаються завдання СумДУ, який "покроково перетворюється в навчальний, науково-методичний та культурний центр регіону".

Змістово "Вісник" складається з 5 розділів: "Природознавчі науки: математика, фізика, хімія, механіка", "Машинобудування, нові технології", "Автоматика, електроніка, приладобудування", "Біологія, медицина", "Економіка, соціально-гуманітарні науки". Оpubліковано 36 наукових статей. Серед авторів, окрім наших учених, знаних в Україні та за її межами (В.В.Куліш, І.Ю.Проценко, В.А.Хворост, В.А.Залого, І.О.Ковальов, С.Д.Косторной, М.І.Волков, В.М.Коваленко, О.О.Борисенко, Ю.А.Миргород, О.Ф.Балацький, В.М.Шилов, В.Б.Звагельський, В.С.Буцевичський, С.А.Швачко та інші), молоді науковці, доценти, аспіранти, лаборанти. Приємно відзначити, що вже підготовка першого числа "Вісника" викликала зацікавленість у наукових колах як держави, так і близького зарубіжжя. В цьому легко переконатися, прогорнувши сторінки "Вісника". Тут ви знайдете праці вчених із Інституту ядерної фізики АН Узбекистану (Р.Г.Ханбеков), Харківського фізико-технічного інституту (В.Ф.Рибалко, О.І.Федоренко), Інституту географії НАН України (О.О.Ковальчук), Київського науково-дослідного інституту епідеміології та інфекційних захворювань (І.Л.Міхно, В.В.Таран), Сумських педагогічного та сільськогосподарського інститутів.

Тематика виступів на сторінках "Вісника" різнопланова. Кожен певні, хто візьме його до рук, знайде там для себе важливу інформацію. Чи то про нелінійні самоузгодження теорії лазерів на вільних електронах з біохімічною накачкою, чи то про сучасний стан і напрямки розвитку складального виробництва, чи то про вільновихрові насоси, чи то про аспекти сучасної теорії інформації, чи то про антимікробні властивості S-алкілізотиуроній галогенідів, чи то про оцінки економічних збитків в Україні, чи то про "Слово о полку Ігоревім".

Ви зацікавилися? Попереджуючи запитання, відповідаємо, де можна придбати "Вісник": кімната 406 бібліотечного корпусу університету.

НАКАЗ

Міністра вищої і середньої спеціальної освіти УРСР №501 від 2 вересня 1965 р.

Про організацію кафедр Українського заочного політехнічного інституту.

З метою поліпшення якості підготовки спеціалістів і створення більш сприятливих умов для розвитку учбово-методичної і науково-дослідної роботи на Сумському загальнотехнічному факультеті УЗПІ, за поданням ректора,

НАКАЗУЮ:

1. Організувати з 1 вересня 1965 року кафедру вищої математики Сумського загальнотехнічного факультету.

Міністр Ю.Даденков

Матеріали, приурочені до річчю кафедри вищої математики, читайте на 4-5 сторінках газети.

І СЛУШНО, І ВЧАСНО

За минулі два роки в нашому університеті відкрито три спеціалізовані вчені ради по захисту кандидатських дисертацій. Днями відбулося перше засідання ще однієї, четвертої, спеціалізованої вченої ради К22.01.02. З її вченим секретарем, доцентом кафедри гідромашин В.Г.Неню бесідує наш кореспондент.

— Вікторе Григоровичу, відомо, аби отримати право на відкриття ради по захисту кандидатських дисертацій, потрібно мати певні підстави, тобто наявність крупних вчених, наукових шкіл...

— Цілком вірно. Наш випадок не виняток. Є і відомі вчені, і наукові школи, про які знають за межами країни. Якщо ж конкретніше... Наша рада покликана сприяти розвитку кадрів одразу трьох наукових шкіл. Перша — виникла на кафедрі ХТПЕ, очолює її професор Б.Г.Холін. Друга — це школа насособудування, народжена В.В.Малюшенком і розвинена теперішніми співробітниками нашої кафедри. Третя — об'єднала спеціалістів, які займаються вібраційністю й ущільненням техніки турбомашин. Об'єднуючим центром її став професор кафедри загальної механіки та динаміки машин В.А.Марценківський. Він же, до речі, голова новоствореної ради.

— Представники якої школи захищалися на першому засіданні?

— Саме останньої. У зв'язку з цим і головував на засіданні професор Л.Д.Пляцук, а не В.А.Марценківський, який був ще й науковим керівником у обох претендентів на кандидатський ступінь.

— Більш детально, будь ласка, про сам захист. Хто захищався, чим цікаві теми їхніх робіт?

— Обидва претенденти — випускники, а тепер і співробітники нашого вузу. Тема дисертації Є.М.Савченка — "Розробка методів та засобів діагностики технічного стану відцентрових насосів АЕС". Про її важливість зайве й говорити — не лише в Україні, а й у всьому світі проблеми контролю за якістю обладнання атомних станцій надактуальні. Представники промисловості, що були присутні, в своїх виступах дали високу оцінку ідеям цієї дисертації та їх науковим розробкам, підтвердили, що матимуть вони неабияке й практичне призначення. Так само схвально прийняли і фахівці, і представники потенційних замовників дисертацію О.Є.Чернова "Розробка та оптимізація імпульсних торцевих ущільнень для швидкохідних насосних агрегатів". Галузь призначення — аерокосмічні комплекси. Отже, перший млинець не видався глевким.

— А другий, третій... Яке "тісто" на підході?

— На кафедрі ХТПЕ готує до захисту свою роботу Д.М.Хохлов, а на кафедрі гідромашин — С.В.Гаджанова. Втім, від представників школи, що дала вже претендентів, готується до захисту С.О.Горюховий. Певен, що нова рада створена цілком слушно, і цілком вчасно, а тому сумувати без діла не доведеться.

Згідно з розпорядженням Президента України в усіх областях були створені комісії з комплексної перевірки діяльності довірчих товариств, до складу яких ввійшли представники СБУ, МВС, Національного банку, прокуратури, податкової інспекції, інших контролюючих закладів. Днями в облдержадміністрації проведена пресконференція, на якій сумська комісія виклала результати своєї роботи.

УРОК ВІДУЧУВАННЯ

Так, в області працює 6 довірчих товариств, що мають ліцензію на роботу з приватизаційними паперами: "Довіра-Захист", "Схід-Траст", "Аком-Траст", "Госпрозрахунок-Траст", "Суми-Траст", "Суми-Приват". Комісія не знайшла ніякого криміналу в діяльності перших чотирьох, робота двох — призупинена.

Найбільше уваги було приділено роботі "Українського Будинку Селенгу". Виступаючи з цього питання, працівник облпрокуратури Л.Литовченко повідомила, що під час перевірки УБС були встановлені ознаки злочину і прокуратурою області проти його посадових осіб порушено кримінальну справу. Згідно з документами УБС мав працювати лише з цінними паперами громадян, але, порушивши це, почав збирати й

гроші, обіцяючи великі прибутки. Населення області з "Українським Будинком Селенку" уклало майже 22 тисячі договорів, віддавши 320 мільярдів карбованців. Найбільший одноразовий вклад — 800 мільйонів карбованців. Перевіркою встановлено, що ці гроші витрачалися на придбання за частин, одягу, інших речей, а ж ніяк не пов'язаних з інвестиціями в економіку. А з серпня УБС взагалі перестав виплачувати вкладникам обіцяні проценти.

На сьогоднішній день борг перед тими, хто довірився УБС, складає 175 мільярдів карбованців.

Зараз, як було зазначено на пресконференції, важко сказати, якою буде доля вкладів громадян. Ризикнемо прогнозувати — безрадісною, хоча голова комісії М.А.Берфман порадив усім жертвам "Селенгу" подавати на нього до суду. На сьогоднішній день уже заявлено 117 позовів. Накладено арешт на майно цього товариства. Можна сумувати, плакати, сміятися, рвати на голові волосся, але не можна не констатувати факту, що нинішній час потишеньку відучує нас від надмірної довірливості, якою мало хто не страждає.

НОВИЙ ЖАХ

Днями американці були шоковані повідомленням про те, що Ерік Сміт, який їхав вантажівкою по шосе в Нью-Мексіко, викинув з вікна голову свого 14-літнього сина, перед цим по-звірячому вбивши його. Пізніше він пояснив свої дії тим, що хотів "позбавитися від демона". Дитиновбивцю визнали психічно нормальним, і тепер прокурор вимагає для нього від суду смертної кари.

Як повідомив ІТАР-ТАРС, причиною трагедії став метамфетамін, наркотик, який останнім часом набув широкого розповсюдження у США.

У невеликих дозах він застосовується як ліки, і прописується для стимулювання нервової системи. Ним користуються пілоти бойових літаків, космонавти, котрим потрібно зберігати працездатність протягом усього польоту. За свідченням істориків, його приймав Джон Кеннеді й активно користувався Адольф Гітлер.

До речі, Сміт, через 15 годин після вбивства свого сина, прийшов до тям і, за словами прокурора, поводить себе абсолютно нормально, з жахом задаючи собі питання: "Невже це я?"

Скільки ще жахів, які підстерігають людей!..

УЧИСЬ УЧИТИСЯ

ПРАЦЯ НА ЛЕКЦІЇ

Розпочався новий навчальний рік, і до аудиторій увійшло молоде поповнення — студенти першого курсу. Всі вони, безперечно, прагнуть отримати знання. А чи вміють вони вчитися? Мій майже двадцятип'ятирічний досвід вузівської роботи свідчить, що, на жаль, більшість студентів не вміє слухати й конспектувати лекції. У чому полягає їхнє невміння працювати на лекції? Відзначу найхарактерніші недоліки:

1. Спроба дослівно записати (застенографувати) всю лекцію, не виділяючи в ній головне й другорядне.
2. Намагання записати дослівно тільки окремі положення лекції та висновки. Такий підхід не відображає систему лекції, порушує її структуру, тому й малокорисний.
3. Невміння опрацювати власні записи. Відсутність нотаток на полях, підкреслень у тексті, що свідчить про невміння автора складати записи й працювати з ними.

Як же правильно вести запис лекцій і працювати з текстом? Передусім, необхідно виділити окремий загальний зошит на кожен предмет. Обов'язково слід записувати тему лекції, план, список рекомендованої літератури, застосовувати систему скорочення слів. Крім того, непогано б пронумерувати сторінки, щоб потім, зробивши зміст конспекту, легко відшукувати потрібну тему.

Не прагніть "слово в слово" записувати лекцію. Це не на користь її розумінню. Головне на лекції якомога глибше й повніше зрозуміти її сутність. Потрібен також час для осмислення нової інформації та оцінки одержаних даних: "На що з відомого вже мені це схоже?", "Чим відрізняється?", "На яку полицку пам'яті це слід поставити?" і так далі. Для економії часу розробіть власну систему скорочень і умовних позначок. Постійно аналізуйте інформацію, виділяйте головне.

Слід намагатися записувати коротко зміст лекції своїми словами, виділяючи тези і відокремлюючи їх від аргументів. Для зручності робіть нотатки на полях.

Того ж дня, незадовго до сну (уві сні відбувається "перезапис" накопиченої за день інформації) перегляньте записи. Виявіть і коротенько сформулюйте для себе головне в них. Цим ви дасте зрозуміти собі, що ці відомості для вас важливі й вони ляжуть на "найближчу полицку" пам'яті. Те ж саме проробіть перед виконанням практичних завдань і перед наступною лекцією. Для цього потрібно лише 5 хвилин (зайдіть раніше до аудиторії). Означений прийом досить ефективний при мінімальній затраті часу й сил.

Отже, виконання цих, досить легких правил, допоможе вам, вельмишановні першокурсники, успішно оволодіти навичками конспектування та легко включитися в навчальний процес.

В.БУЦЕВИЦЬКИЙ,
доктор політичних наук,

професор кафедри соціології та культурології.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Щиро поздоровляємо професора Володимира Сергійовича БУЦЕВИЦЬКОГО, постійного автора газети, з обранням його членом-кореспондентом Української Академії політичних наук (УАПН). Зичимо йому успіхів у цій роботі й сподіваємося на нові матеріали для "Резонансу".

Вельмишановні читачі!

При підготовці попереднього (12) числа "Резонансу" до друку в тексті вкралися прикрі помилки.

Так, у статистиці на першій сторінці останнє речення слід читати так: "За минулий навчальний рік в СумДУ створено факультет перепідготовки фахівців та 6 кафедр".

На четвертій сторінці в інформації під заголовком "У навчальних закладах Сум" останнє речення повідомлення з Сумського педагогічного інституту слід читати так: "65 чоловік по 12 спеціальностям зараховано на комерційній основі, з них 35 — за рахунок підприємств".

Просимо вибачення у читачів за ці прикросці. Винним указано на промахи в їхній роботі.

ЄДНАЙМОСЯ В ІМ'Я КРАЩОГО

У зв'язку з подальшим погіршенням економічної ситуації в Україні загалом і в освіті зокрема — ЦК освітянської профспілки цими днями провів розширену нараду Республіканського координаційного комітету по захисту соціально-економічних прав викладачів та співробітників вузів. На нараду були запрошені голови профкомів усіх вищих навчальних закладів держави та урядовці.

Аналізуючи ситуацію в освітянських закладах, на нараді відзначалося, що нині Україна в цій царині значно відстає від розвинених країн світу. Якщо в 1989 році середній термін навчання складав у Японії 15 років, у США — 13, то в Україні — 10 років. І ситуація не поліпшилася. Протягом 1992-1994 років кількість дітей у дошкільних закладах зменшилася на 550 тисяч, у школах — на 260 тисяч. Якщо в інших державах кількість студентів на 10000 населення складає: в Канаді — 300 чол., США — 257, Японії — 262, то в Україні — 164. Зрівняйте — у державах так званого третього світу у вузах вчиться 162 чоловіка. Згідно з інтегральними показниками розвитку суспільства, серед 173 країн світу Україна в 1992 році займала 45 місце, тоді як Білорусія — 40, Росія — 34, Естонія — 29, Литва — 28.

Заробітна плата освітян впала на такий низький рівень, що посадовий оклад професора у грудні 1994 року дорівнював 5 мільйонам 552 тисячам, тоді як утримання одного злочинця у кримінально-виправній системі України складало 4 млн. 145 тис., а в ЛТП — 6 млн. В результаті зростання протягом останніх 4-х років (1991-1994) споживчих цін випереджало зростання номінальної зарплати, то реальна зарплата робітників і службовців державного сектора економіки України в кінці 1994 року складала 21 відсоток від рівня 1990 р., тобто скоротилася на 79%. За даними центру "Соціальний моніторинг" Національного інституту стратегічних досліджень України, рівень благополуччя за 1993 рік погіршився на 60,6%, за 1994 — на 80,1%. У 1995 році прогнозується подальше зменшення.

Після підвищення на 15 відсотків тарифних ставок і посадових окладів на початку 1995 року, освітяни знаходяться за межею малозабезпеченості, яка в травні 1995 складала 3 млн. 800 тис., при середній заробітній платі працівників освіти 2 млн. 100 тис. І динаміка зарплати в нашій сфері продовжує знижуватися. У 1994 році її рівень складав 57,1% від аналогічного показника в промисловості й був на 44 місці серед 48 галузей народного господарства України.

В той же час у США в 1991 році місячна платня промисловців складала 1300\$, а освітян — 2100\$. Таким чином, чітко видно переваги вартості інтелектуальної праці над фізичною.

Розрахунок бюджету сім'ї працівника освіти станом на 1 липня 1995 року виглядає так:

1. Харчування за фізіологічними нормами на рівні малозабезпеченості — 8 млн. 583 тис. крб.
 2. Плата за житло, комунально-побутові послуги, електроенергію і зв'язок — 2 млн. 452 тис. крб.
 3. Промтовари, предмети санітарії та гігієни — 1 млн. 883 тис. крб.
 4. Міський транспорт, інші витрати — 1 млн. 400 тис. крб.
- Разом виходить 14 млн. 318 тис., тобто дефіцит бюджету сім'ї становить 8 млн. 747 тис. крб, або 61%!

У наведеному прикладі потреби родини встановлювалися, виходячи з мінімальних витрат, які не перевищують найнижчий рівень. Тобто:

— харчування, яке забезпечує часткову компенсацію енерговитрат організму на рівні виживання. Це означає, що питання про здійснення простого відтворення навіть не стоїть. Як наслідок, про забезпечення повноцінних норм життєдіяльності підрастаючого покоління не може бути й мови;

— вартість комунально-побутових послуг розраховувалася по 2-кімнатній квартирі на 3-4 чоловік;

— потреби в промислових товарах, предметах гігієни вираховувалися з мінімального рівня, які забезпечують норми пристойності під час перебування в колективі.

Ці розрахунки зробили науковці Г.Т.Куликов, О.В.Базиліюк, В.Ф.Волик та інші й виклали у своїй праці "Основные концептуальные положения по реформированию организации оплаты труда в системе образования" (Київ, 1995).

Прагнучи зробити все можливе для соціального захисту своїх членів, ЦК профспілки та Республіканський координаційний комітет доклали чимало зусиль для досягнення хоча б невеликого покращення умов життя. Були створені тимчасові творчі колективи з когорти висококваліфікованих спеціалістів, які розробили і внесли від імені профспілки чимало обґрунтованих доповнень до законів "Про освіту", "Про оплату праці працівників освіти", "Про статус викладача вищої школи" та інших. Паралельно проводився і ряд інших заходів: звернення до уряду, нарада за участю урядовців, пікетування Верховної Ради та Міністерства освіти тощо.

Названі вище закони будуть розглянуті Верховною Радою найближчим часом. Зараз їх слухання тимчасово відкладено, оскільки найближчими днями очікується внесення на розгляд

депутатів урядової програми виходу з кризи. Ця програма буде обговорюватися в трудових колективах, серед населення, після чого поновиться прийняття економічних законів.

Аби ви мали загальне уявлення про роботу профспілки над законами, наведу деякі дані з проекту Закону "Про оплату праці працівників освіти". Передбачається, зокрема, встановлення обслуговуючому персоналові вузів мінімального розміру зарплати на рівні 5 мільйонів без оподаткування. Посадові оклади професорсько-викладацького складу — з урахуванням усіх передбачених проектом Закону надбавок за вчену ступінь, звання і стаж — такі:

- асистент без ступеня — 9402000 крб.,
- асистент зі ступенем — 11766000,
- ст. викладач без ступеня — 11766000,
- ст. викладач зі ступенем — 11766000,
- доцент без ступеня — 13531000,
- доцент зі ступенем — 16914000,
- професор кандидат наук — 19451000,
- професор доктор наук — 21785000,
- завідувач кафедри доцент — 17895000,
- завідувач кафедри професор к.н. — 22360000,
- завідувач кафедри професор д.н. — 25053000.

Надбавки для викладачів, які не мають ученого ступеня, за педагогічний стаж роботи у вищому навчальному закладі, передбачаються такі:

- 5 років роботи — 10% до окладу;
- 10 років — 15%;
- 15 років — 20%;
- 20 років і більше — 25%.

Надбавки за вчений ступінь:

- кандидат наук — 25%;
- доктор наук — 40%.

Проектом Закону передбачена також методика розрахунку навчального навантаження для викладачів. З цією метою встановлюється три категорії навантажень:

- I категорія: лекції, семінари та лабораторні роботи;
- II категорія: консультації, керівництво практикою, дипломними проектами, ІРС, робота з аспірантами;
- III категорія: заліки, екзамени, перевірка контрольних робіт, ДЕК, відвідання занять.

У цих випадках навчальне навантаження професора визначається в обсязі 150 лекційних годин, які відповідно до коефіцієнта зараховуються як $150 \times 3 = 450$ годин. Решта — нелекційні навантаження, які фіксуються, але до плану не входять.

Навантаження доцента — 120-150 лекційних годин, тобто 360-450 годин. Якщо норма в 450 годин не досягається, її доповнюють семінарськими і лабораторними годинами. II і III категорії залишаються без змін.

Закон передбачається ввести в дію з 1 січня 1996 року.

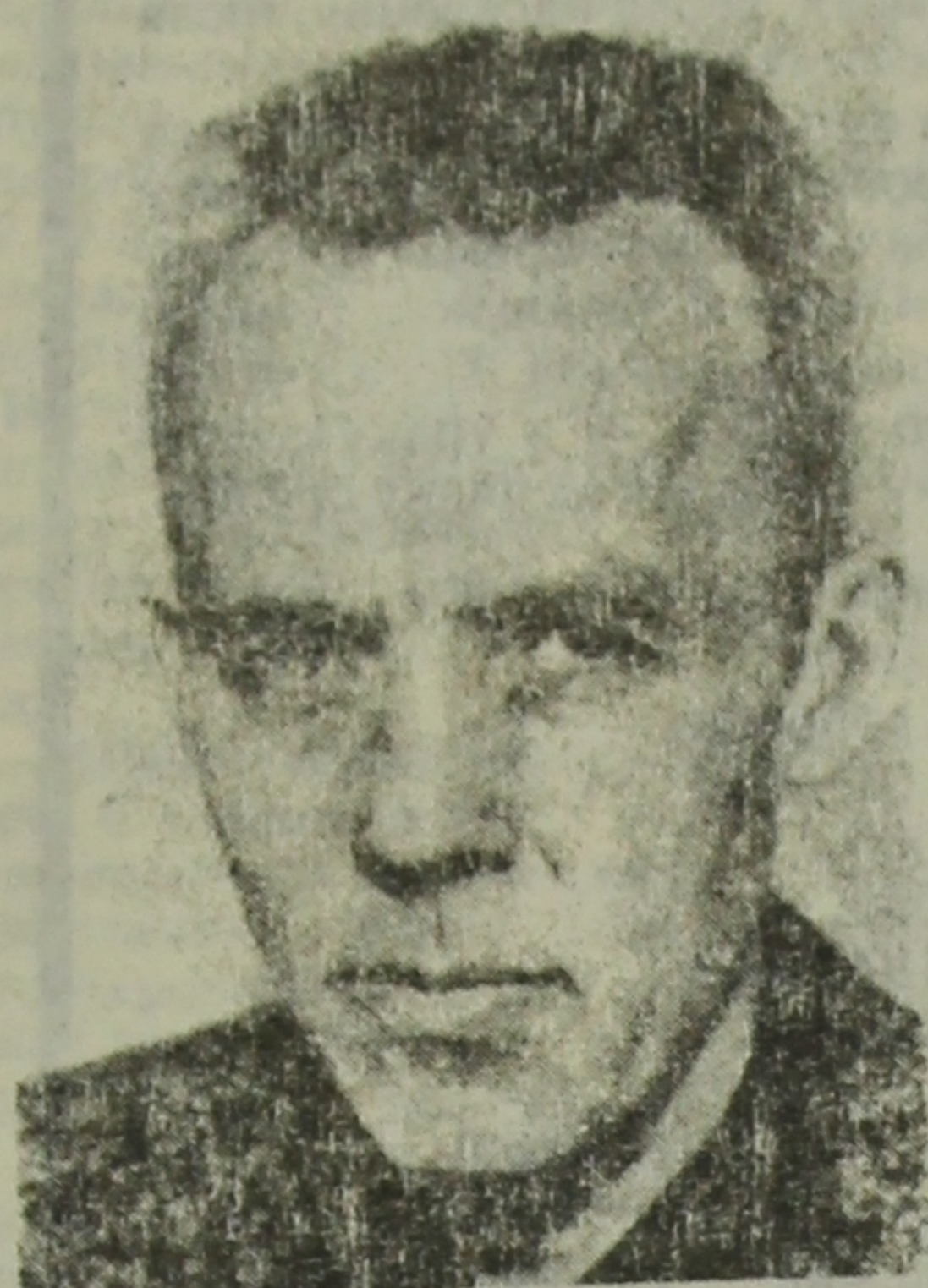
Профспілками внесені пропозиції і до ряду інших життєво важливих законів, зокрема до Житлового кодексу. Пропонувалося запровадити пільгове кредитування житлового будівництва, надання позик на спорудження кооперативного й індивідуального житла, пріоритетні умови отримання квартир із державного житлового фонду. Однак уже сьогодні відомо, що більшість пропозицій профспілок до проектів законів відхилена. Частина з них може бути не прийнятою в ході обговорення законів. Недавно вже була спроба Верховної Ради знову відмінити статтю 52 "Закону про освіту". І тільки під тиском профспілок Кабмін дещо відклав цю акцію. Ось тому на означеному засіданні провідною думкою була та, що ми зможемо відстояти свої права тільки за умови об'єднання зусиль усіх членів профспілки.

Як відомо, жоден уряд сам по собі нічого не робить, а тільки під тиском тих, хто його обрав. Тому доля кожної людини залежить від її особистих зусиль. Усі керівники обрані або найняті на роботу вами для того, щоб направляти та координувати зусилля колективів. Сьогодні, як ніколи до цього, потрібні масові дії та об'єднані зусилля всіх членів суспільства.

Давайте поговоримо з обраними нами депутатами та серйозно запитаємо про плани тих, хто претендує на мандат обранця. У кожного співробітника СумДУ є колеги та знайомі в інших вузах — об'єднуйтеся. Напишіть колективні листи Президентів, до Верховної Ради та Кабінету міністрів. Скажіть їм ще раз про свій соціально-економічний стан. Знайдіть переконливі аргументи того, що розпадові духовних підвалин нації можна запобігти тільки розвитком культури та освіти. Цим ви зробите вагомий внесок у боротьбу за власні права. Наш координаційний комітет і ЦК профспілки будуть продовжувати боротьбу за людське існування всіма доступними законними засобами.

З повагою А.І.Єщенко,
голова профкому, член республіканського
координаційного комітету по захисту
соціально-економічних інтересів.

1965 В С Е В И Щ Е , І

ПЕРШИМ завідувачем кафедри був

Олег Гнатович ІНОЗЕМЦЕВ.

Народився 1928 року в селі Дівиця Воронезької області. Освіту здобув у Харківському політехнічному інституті, там же й захистив кандидатську дисертацію, став доцентом. З 1963 року — живе й працює в Сумах. 1965 року, в день створення, очолив кафедру вищої математики Сумської філії УЗПІ.

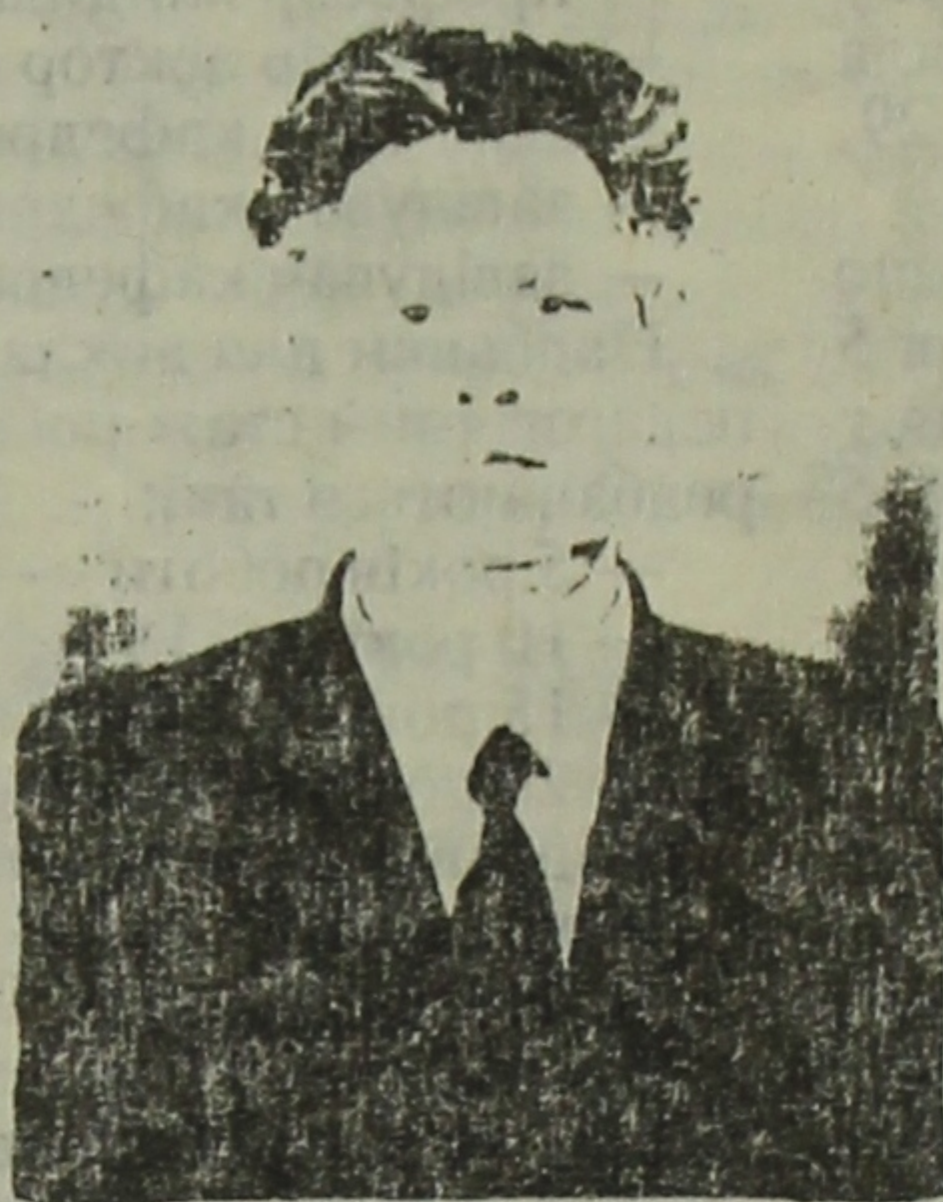
Тоді в складі кафедри було 5 чоловік. Почалося становлення цього структурного підрозділу. Період завідування О.Г.Іноземцева позначений початком і розгортанням наукової роботи: створено студентський математичний гурток, регулярно випускався "Математичний листок", з'являються перші публікації вчених кафедри (О.Г.Іноземцев, Ф.М.Тригуб, А.Г.Нудженко) в республіканських та загальносоюзних журналах і збірниках тощо.

Перший завідувач кафедри й нині в когорті викладачів нашого навчального закладу — доцент кафедри загальної механіки та динаміки машини.

ДРУГИМ завідувачем кафедри був

Абрам Михайлович ГОЛУБ

Народився 1913 року в Луганську. Закінчив Дніпропетровський держуніверситет, де й захистив 4 червня 1941 року кандидатську дисертацію. Проїшов дорогами війни. Працював у вузах Грозного, Брянська, Сумському педінституті.

У нашому вузі як доцент кафедри вищої математики приступив до роботи в 1969 році. 28 березня 1969 року очолив кафедру. Маючи великий досвід педагогічної роботи, Абрам Михайлович багато уваги приділяв навчально-методичній і виховній роботі, надавав допомогу молодим педагогам, розвивав навички наукової роботи серед студентів. Його робота часто відзначалася керівництвом як СФХПІ, так і Харківського політеху. Цей період позначений зростанням на кафедрі навчально-методичної роботи.

Працював А.М.Голуб у нашому вузі до 1980 року доцентом (до 1974 завідував кафедрою). Зараз — на заслуженому відпочинку.

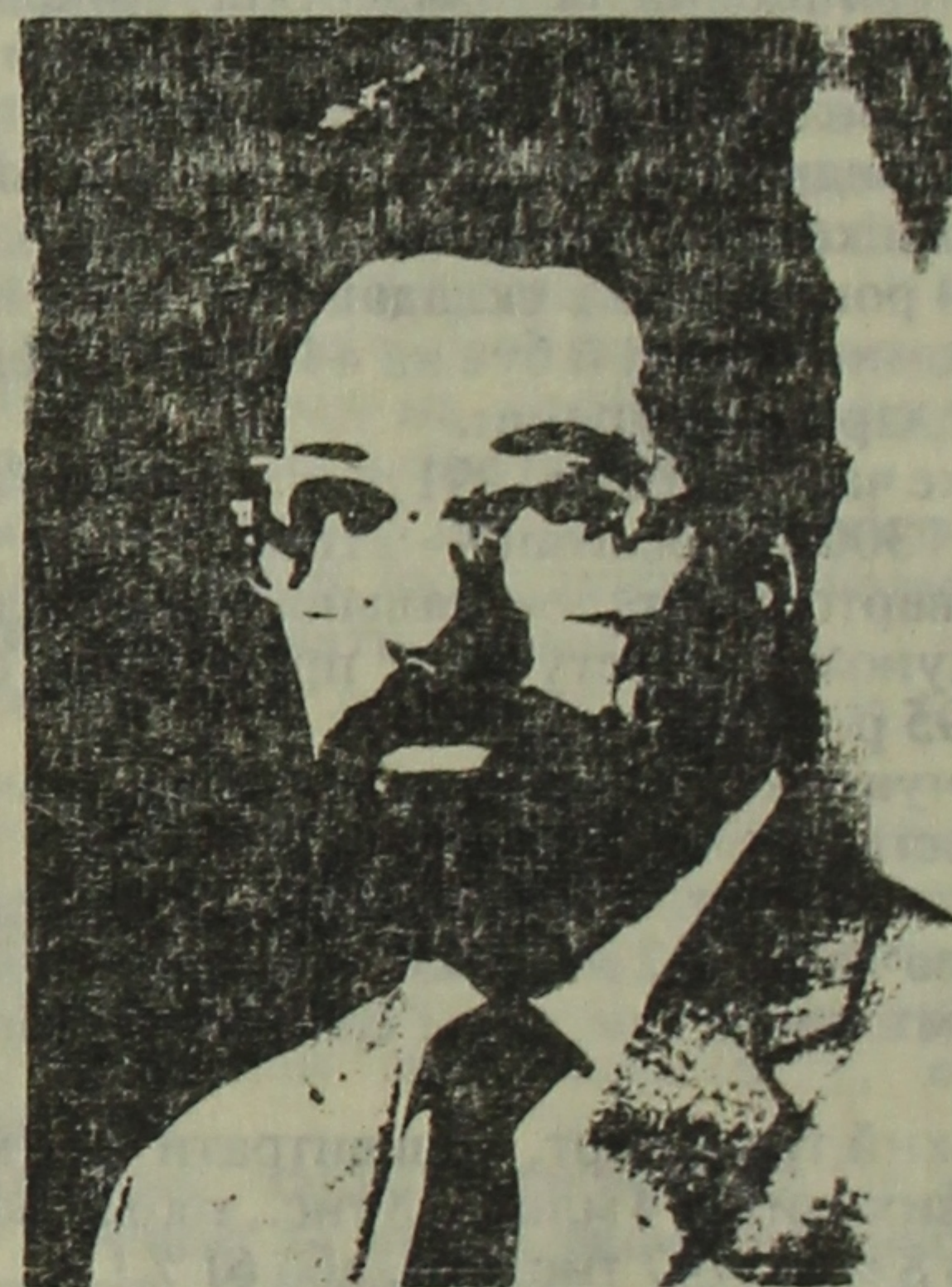
ТРЕТІМ завідувачем кафедри був

Леонід Аншелович ФІЛЬШТИНСЬКИЙ

Народився 1930 року в Харкові, де й закінчив авіаційний інститут. У 1964 захистив кандидатську дисертацію, у 1971 — докторську.

У 1974 р. очолив кафедру вищої математики СФХПІ і керував нею до 1990. За цей час справжнього розвою набула наукова робота: створено школу механіків, підготовлено 18 кандидатів наук і два доктори, опубліковано майже 200 статей і дві монографії. Розвивалася й навчальна робота: пройшло становлення нових курсів лекцій і спецкурсів з механіко-математичного циклу, в навчальний процес запроваджувалися перші ЕОМ. З кафедри відділилося дві нові — теоретичної механіки та прикладної математики.

Певний час професор Л.А.Фільштинський працював у Сумському сільгоспінституті. Зараз знову в нашому колективі, завідує кафедрою математичної фізики, яка також вийшла з кафедри вищої математики.

Сімейний
портрет
—
нинішній
склад
кафедри

НИНІШНІЙ ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Володимир Олександрович ЯЧМЕНЬОВ

Народився 1946 року в м. Бресті. Закінчив Ленінградський державний університет. Служив в армії, обіймав різні посади на виробництві. У нашому вищому навчальному закладі працює з 1979 року: старшим науковим співробітником, завідувачем лабораторії, старшим викладачем, доцентом. І все це на кафедрі вищої математики. 10 вересня 1990 року призначений виконуючим обов'язки завідувача кафедри, а 30 березня 1991 року обраний на цю посаду за конкурсом.

У 1985 році захистив кандидатську дисертацію. Доцент.

Кореспондент "Резонансу" і запросив Володимира Олександровича Ячменьова до слова.

— Загалом, коріння вищої математики в нашому навчальному закладі значно глибше, ніж 30-річчя кафедри. Лекції та практичні заняття з цього предмету проводяться з 1948 року, коли на базі Сумського машинобудівного заводу ім. М.В.Фрунзе було створено навчально-консультаційний пункт Всесоюзного заочного політехнічного інституту. Щоправда, до проведення цих занять залучалися викладачі Сумського педагогічного інституту. Тільки в 1958 році з'являються перші штатні педагоги. Серед них була і викладач математики Марія Тимофіївна Шкурко. Вона й зараз у нашій сім'ї. Окрім того, що Марія Тимофіївна наш не старіючий душею ветеран, це ще й прекрасна людина, сумлінний викладач. Проводив заняття з вищої математики і завідувач НКП В.І.Попов.

Цікавим, у плані нашого становлення, є й 1963 рік. Саме тоді була створена перша в нашому вищому навчальному закладі кафедра — загальнонаукова. А в ній — секція вищої математики. Безпосередня ж наша історія розпочинається з вересня 1965 року, коли був підписаний наказ міністра освіти про створення кафедри вищої математики. До її складу ввійшли: кандидати фізико-математичних наук іноземцев, він же і став завідувачем, Тригуб, асистенти Пучкова, Шкурко, Конончук. Зрозуміло, що в складі викладачів відбулися значні зміни. Сьогодні у нас поєдналися досвід і молодість.

Більше 25 років працює доцент Людмила Володимирівна Волкова — улюблениця сту-

дентів минулих і нинішніх поколінь, за сумлінну працю відзначена урядовими нагородами.

Багатьом добре відоме ім'я Бузиної Олександри Григорівни — прекрасного педагога, приємної жінки.

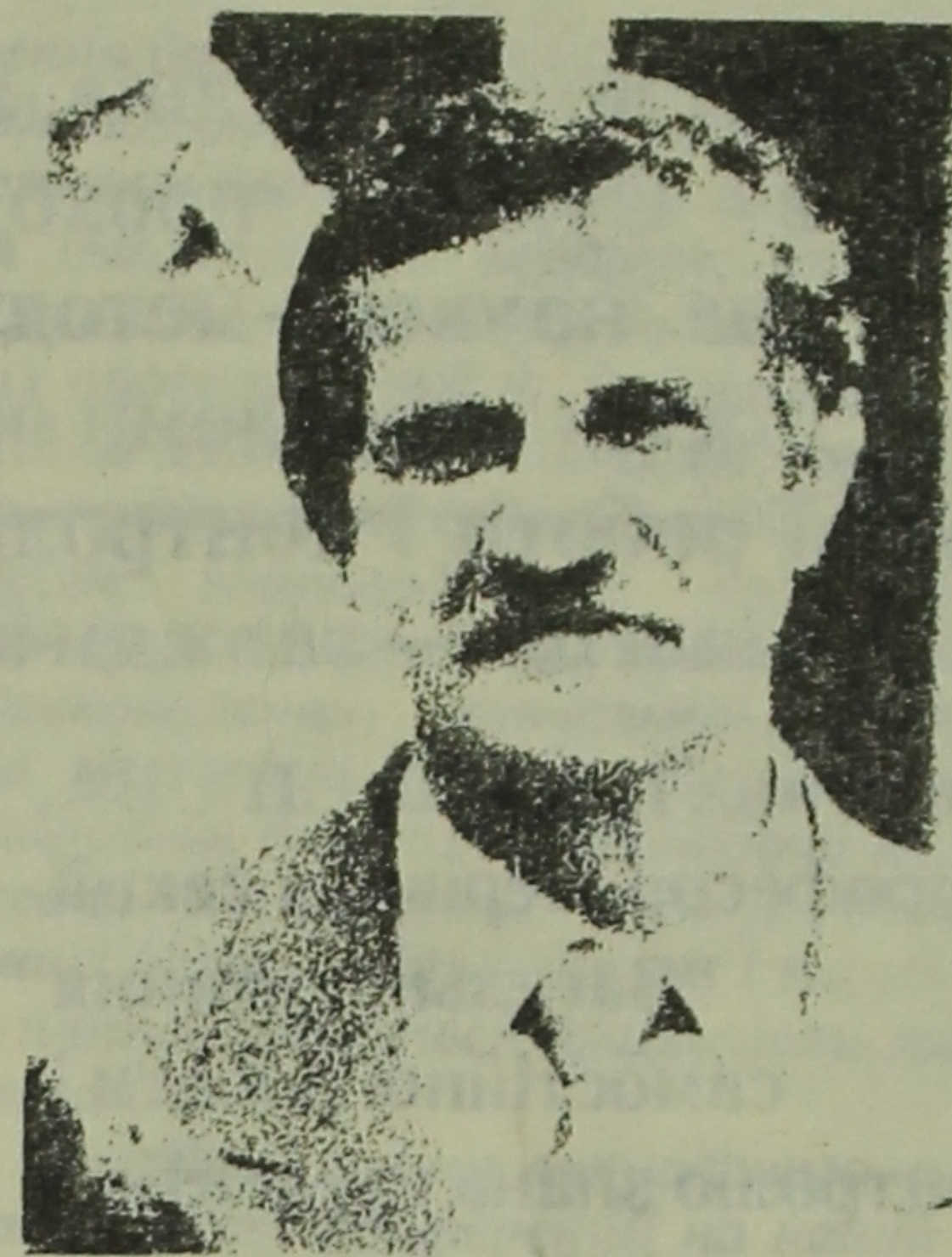
З 1960 року працює старший викладач Анатолій Петрович Заславець — людина, яка користується авторитетом не лише в стінах нашого вузу.

Понад 20 років добросовісно працюють старший викладач Л.В.Білокопитова, доцент Г.П.Коваленко, старший викладач Л.Ф.Шаповалова, асистент В.А.Кобзар, які виховали за цей час сотні спеціалістів.

Хочу сказати добре слово й на адресу Зінаїди Іванівни Пучкової та інших ветеранів, котрі зараз знаходяться на заслуженому відпочинку.

Різні сторінки вписані в нашу 30-річну історію: і хороші, і, чесно кажучи, не дуже. Та про останнє згадувати не будемо. Головним залишається те, що кафедра вищої математики йшла все вище, і вище, і вище. Показовим у цьому плані є те, що вона стала матір'ю аж для чотирьох нових кафедр.

Так, у 1989 році з кафедри вищої математики виокремилася кафедра прикладної математики. Організатором її і першим завідувачем був професор Л.А.Фільштинський. Зараз його справу впевнено продовжує доцент В.О.Любчак. На сьогодні на прикладній математиці працює 14 викладачів, які вчать студентів інформатиці та програмуванню, дискретній математиці, математичним методам та мо-

делям. В свою чергу з кафедри прикладної математики виокремилася ще одна — економіко-математичних методів, яку очолює кандидат економічних наук В.П.Димитров. А з початку цього навчального року вища математика народила ще одну кафедру — математичної фізики, під орудою згаданого вище Л.А.Фільштинського. Та й самої кафедри вищої математики як такої вже не існує. Її спадкоємницею стала кафедра математичного аналізу та методів оптимізації, яку я тепер й очолюю. Після всіх оцих поділів в нашому складі 18 викладачів. Поряд з уже згадуваними ветеранами працюють молоді талановиті кадри: В.А.Клименко, Н.І.Одарченко, В.В.Дудка.

Кафедра математичного аналізу веде заняття на всіх факультетах університету, окрім медичного. Нами читаються такі фундаментальні дисципліни, як математичний аналіз, теорія ймовірностей, методи оптимізації, теорія оптимального управління. На кафедрі відкрита аспірантура, в якій вчиться 4 чоловіки. Створений обчислювальний центр. Протягом двадцяти останніх років ведеться систематична і плідна наукова робота в сфері механіки твердого деформованого тіла. Видано сотні наукових праць, зроблені доповіді на конференціях різного рівня. Ведеться велика робота в плані довузівської підготовки.

Оглядаючись на минуле, збагачуючись досвідом — ми впевнено дивимося в майбутнє.

НЕ КІЛЬКІСНО — ЗАТЕ ЯКІСНО

Протягом чотирьох днів, з 13 по 16 вересня, в СумДУ проходила Друга міжнародна науково-методична конференція “Досвід і проблеми організації самостійної роботи і контролю знань студентів”. Тема ця — завжди була актуаль-

ною для вузівського викладача, а за умов тенденції до скорочення годин як на лекційні, так і практичні заняття зі спеціальних дисциплін — й поготів. Своїми враженнями ми попросили поділитися керівників секцій.

Валентина Іванівна СІГОВА,
професор, керівник секції
“Загальні питання
самостійної роботи і
контролю знань студентів”:

— У мене — подвійне враження. Одне — як учлена оргкомітету, друге — як у керівника секції. Почну — з останнього. Робота секції була надиво плідною. Що не може не радувати. Два дні точився активний обмін думками, ідеями, досвідом, в якому взяло безпосередню участь приблизно 40 чоловік. Усього прочитано 19 доповідей, з яких 9 — нашими університетівцями. Половина доповідей, до речі, рекомендована до друку в збірникові Мінвузу. Що б там не говорили, а звання й посади все ж таки свідчать про певний рівень їх носіїв. Так ось, у нашій секції працювали 4 професори, начальник навчального відділу гірничо-металургійного вузу з Донбасу, проректор з наукової роботи Ніжинського педінституту, начальник науково-методичної лабораторії системного аналізу Мінвузу. Особисто мені близькою за думками, пошуками, радощами й болями була доповідь нашого гостя з Курського технічного університету. Одна й та ж проблема хвилює: як за умов досить обмежених можливостей підготувати повноцінного фахівця? Навчити самостійного пошуку, методів розвитку асоціативного мислення, один з небагатьох можливих шляхів. Конкретизацією, втіленням такої ідеї в реальні форми й була цікава робота нашої секції.

Що ж до враження як члена оргкомітету... Відчуваю, крім усього іншого, й незадоволення. Якщо на Першій конференції вдалося зібрати представників з 67 вузів, то на цій — лише з половини, хоча й з більшої, та половини, а саме — з 36. Причина основна — зрозуміла: відсутність коштів. Та відчуття незадоволення — хоча причина й об'єктивна — не зникає.

**Володимир Олександрович
ЛЮБЧАК,**
доцент, керівник секції
“Прикладна математика
й комп'ютерні технології
навчання”:

— Враження не з найкращих. Здивувало ставлення наших викладачів. Тематика ж — найактуальніша, стосується практично всіх викладачів, а от на секційних засіданнях їх — одиниці. Зокрема, роботу нашої секції “витягнули” студенти. У них — найбільш яскраві, найоригінальніші ідеї, пропозиції. З одно-

го боку, це не може не радувати, а з другого — за викладачів ніяково, адже конференція передусім для них.

Тепер — статистика. Прочитано 9 доповідей, гості були з Харкова, Вінниці, Чернівців, Сумського педінституту. Крім доповідей та повідомлень, частину засідання провели в комп'ютерному класі, де було продемонстровано п'ять програм навчального призначення. Взагалі рівень — пристойний. Але міг бути значно вищим. Не приїхало багато. Щось у майбутньому потрібно змінювати в організаційних моментах підготовчого періоду, аби зробити конференцію більш представницькою.

**Олег Федорович
БАЛАЦЬКИЙ,**
професор,
керівник секції

“Економіка і менеджмент”:

— Подібні конференції, як на мене, можна поділити на три категорії. Перша — звичайна, типова. Друга — така собі “мозкова атака”, штурмова, коли збираються фанати своєї справи заради пошуку шляхів до абсолютно нових ідей, проблем, знань. Третя — “ринкового штибу”, коли головна мета — здобуття коштів. Так от, наша конференція відноситься за всіма ознаками до першої категорії, тобто — типова. В цілому вона пройшла не гірше, аніж подібні, яких на моїй пам'яті чимало. Були й сильні доповіді, були й слабкі. Та й інші сторони мали як плюси, так і мінуси. Але треба врахувати й те, що останнім часом такі заходи організовувати все складніше — відіграють свою негативну роль як дефіцит коштів, так і дефіцит належної поваги й уваги до освітянської науки. Отож “не гірше” у даному випадкові цілком можна вважати висловом компліментарним.

Безумовно, така конференція була нам потрібною. Й інших побачили, й себе показали. Не осоромилися — це точно. І охайність аудиторій та вузівських приміщень (на відміну від багатьох провідних вузів), і непогана організація, і рівень доповідей сумських університетівців — засвідчили, що ми не впали духом попри всі негаразди. Треба віддати належне нашій адміністрації і, зокрема, ректорові й першому проректорові, завдяки особистим зусиллям яких вдалося провести конференцію “не гірше”, аніж у попередні роки, а що це значить — вже сказано. Особисто мені легко, а відтак і приємно працювалося з Валентиною Іванівною Сіговою, котра з найкращого боку зарекомендувала себе як організатор.

Одночасно з нашою — подібні конференції відбулися у Львові й Одесі. Отже,

можна говорити про з'яву своєрідних “кущів”, але то вже інша розмова.

**Олександр Ульянович
ЗАХАРКІН,**
доцент, керівник секції
“Інженерна механіка і
машинобудування”:

— Роботу нашої секції вважаю плідною. Виступали жваво, не заради галочки. Відчувалась зацікавленість усіх присутніх, що відбивалося у численних запитаннях, коментарях. Серед доповідачів були представники вищих навчальних закладів Києва, Харкова, Луганська, Сум (сільгоспінститут і наш університет). Найцікавіша, на мою думку, доповідь — у представника Східно-Українського держуніверситету (м. Луганськ): рейтингова система у них використовується комплексно, починаючи ще з довузівського періоду, тобто з ліцеїв, а потім — на перехідному етапі від бакалавра до спеціаліста. Це той орієнтир, до якого варто придивитися і нам.

Леонід Дмитрович ПЛЯЦУК,
професор,
керівник секції “Екологія”:

— Розчарування, незадоволення, тривога — ось почуття, що виникають при згадці про роботу нашої секції. З очікуваних гостей прибув лише один — професор Донецької академії управління Р.Г. Синельников. Шукати крайніх і когось звинувачувати не збираюсь. Є, безумовно, й об'єктивні причини такого сумного випадку. Думки передовсім про те, як запобігти подібним прикостям у майбутньому. Потрібно, мабуть, якомога більше запроваджувати сигнальної інформації. Керівникові секції, крім рецензійної роботи та проведення секційних слухань, треба заздалегідь доручити формування банку тих фахівців, котрі будуть запрошені до участі в роботі конференції. Тобто треба завчасно потурбуватись про конкретних виконавців, які безпосередньо зацікавлені в якісному виконанні свого обов'язку. Тоді, певен, і не трапиться того, що трапилось у нас. Яюсь навіть соромно нагадувати, що екологія сьогодні — це одна з найглобальніших проблем, від вирішення якої залежить саме існування людства на нашій планеті. Жодна спеціальність тепер не повинна обходитись без крапель екологічного характеру, а ставлення до екологів, м'яко кажучи, бажає кращого...

(Продовження
на 7 сторінці.)

НЕ КІЛЬКІСНО — ЗАТЕ ЯКІСНО

Віталій Зінов'євич СІКОРА,
професор,
керівник секції "Медицина":

— Були і втішні моменти, і не дуже. Що втішило? Рівень доповідей. Справді високий, справді цікавий. Наприклад, гість зі Львова запропонував детальну розробку нових санітарно-гігієнічних норм при роботі студентів з персональними ЕОМ. Обґрунтовувати їх велику необхідність немає сенсу: майже всі уже знають, що у людей, які працюють з комп'ютером, тенденція до підвищення захворюваності. Не менш актуальною була й доповідь другого гостя — з Донецька. На жаль, більше нікого з запрошених на конференції не було. Оце і не втішас, бо чимало цікавих тез друкувалось. Наші університетівці прочитали сім доповідей. Серед тих слушних ідей і пропозицій, що прозвучали, хочу акцентувати увагу на такій: розробити й запровадити єдині критерії рейтингової системи в Україні. Той, хто знайомий з проблемою рейтингового контролю, не може не погодитись з необхідністю якогось спільного знаменника у такій тонкій справі, як контроль за знанням студентів.

Не радує і те, що засідання нашої секції проходили не на медфаці. У зв'язку з цим чимало і викладачів, і студентів не змогли послухати ті речі, які були б їм дуже корисними. Вважаю, що в майбутньому слід це врахувати.

Віктор Васильович КУЛІЩ,
професор,
керівник секції
"Фізика й електроніка"

— Особисті мої враження обумовлені особистою моєю думкою про специфіку подібних заходів, кожен з яких має подвійний характер, обумовлений у свою чергу двома типами учасників. Є люди, які відносяться до методики так, як трохи раніше відносилися у нас до наукового комунізму: значення має не стільки розуміння сутності, скільки зовнішнє виявлення лояльності. Приблизно так

більшість з людей ставиться до будь-якого ритуалу. А є невелика група, яка ставиться до методики навіть не як до науки, а як до мистецтва. Тим більше, коли мова про методіку, пов'язану з педагогічною наукою. Кожна людина — неповторна. Звідси і складність, і водночас ельдорадишна, тобто притягуюча, тасмність педагогіки. Таких людей, назвав би їх фанатами-золотошукачами, і справді небагато: 1-2 відсотки. Минула конференція тільки зайвий раз підтвердила правомірність таких моїх уявлень.

Наші університетівці в цілому виглядали пристойно. Та система методики, що впроваджується на наших двох кафедрах — теоретичної та загальної — фізики, викликала неабияку зацікавленість. Деякі з гостей навіть співчуття висловлювали нашим студентам: на їх думку, за таких методичних умов вони давно повинні зникнути, щезнути, розчинитися, бо таку систему пережити не можна. Але були факти, за допомогою яких ми довели, що все навпаки. Студенти не лише не розчиняються в тісних рамках нашої методики, а, навчаючись їх переборювати й розширювати, набувають необхідних їм знань та навичок.

Анатолій Васильович
ВАСИЛЬЄВ,
професор, заступник голови
організаційного комітету
конференції:

— Університет зацікавлено сприйняв пропозицію Міністерства освіти про проведення конференції на нашій базі. Перш за все тому, що ми переконані — розвиток технології навчання буде постійно йти в напрямкові зміщення акцентів у бік поглиблення розвитку самостійної роботи студентів за рахунок певного зниження обсягів аудиторної роботи.

Уже протягом багатьох років у нашому вищому навчальному закладі ведеться постійна робота в цьому напрямкові. В активі, зокрема, запровад-

ження до нових навчальних планів годин індивідуальної роботи студентів під керівництвом викладача; запровадження дисциплін за вибором; введення з більшістю навчальних дисциплін курсових проектів і робіт, домашніх завдань із обов'язковим виконанням; переведення студентів на індивідуальні навчальні плани; запровадження модульно-рейтингової системи; постійна робота по вдосконаленню навчально-методичної та матеріальної баз забезпечення самостійної роботи. Враховуючи власний досвід, порівнюючи його з досвідом інших вузів — вітчизняних і зарубіжних — підтверджується доцільність такого навчання.

Виходячи з вище викладеного, проведення такої конференції на нашій базі, безперечно, дозволило обмінятися набутками цієї роботи з колегами білоруських, російських та українських вузів. Ми побачили, що на подібних до наших позиціях стоїть більшість вищих навчальних закладів. Ми також побачили, що з цілого ряду позицій знаходимося на рівні провідних вузів, а в деякому випадку й випереджаємо їх. У той же час з деяких напрямків організації самостійної роботи студентів почули багато нового, цікавого, вартого застосування в нашому університеті.

Коли говорити цифрами, то слід відзначити, що всього на конференцію було представлено 258 доповідей від 451 автора і співавтора із 71 вищого навчального закладу Білорусі, Росії, України. Чимало доповідей було підготовлено викладачами нашого університету. Безпосередньо в роботі конференції взяло участь 137 чоловік, в тому числі з Києва, Харкова, Луганська, Ніжина, Курська, Вінниці, Донецька, Одеси, Москви, Новочеркаська та інших міст. На пленарних і лекційних засіданнях було заслухано 73 доповіді. Матеріали конференції опубліковані окремим збірником, найзначніші доповіді — 35 — рекомендовані до видання у збірникові статей Міністерства освіти. За підсумками роботи конференції затверджено відповідні рекомендації, які будуть направлені в міністерство та вузи.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

II Міжнародної науково-методичної конференції "Досвід і проблеми організації самостійної роботи і контролю знань студентів"

(Витяг)

I. Міністерству освіти України:

1.1. Вирішити питання фінансування наукових досліджень з проблем вищої освіти, в т.ч. з організації самостійної роботи і контролю знань студентів при підготовці бакалаврів-магістрів у рамках цільових програм.

1.5. Доручити відповідним службам міністерства або Інституту системних досліджень розробити й рекомендувати вузам нормативи з планування навчальної і навчально-методичної роботи професорсько-викладацького складу з урахуванням впровадження в навчальний процес нових технологій, індивідуальної та самостійної роботи студентів.

2. Інституту системних досліджень:

2.2. З метою систематичного обміну досвідом організації навчальної роботи, підвищення педагогічної майстерності викла-

дачів учасники конференції вважають за необхідне і наполегливо рекомендують активізувати роботу методичного кабінету, відновити видання науково-методичних інформаційних збірників й інших методичних матеріалів та своєчасно розсилати їх по вузах країни.

3. Вищим навчальним закладам:

3.1. Вважати питання організації самостійної роботи і систематичного контролю знань студентів найважливішою складовою частиною навчальної діяльності по переходу на багатоступеневу структуру вищої освіти, основою освітнього процесу підготовки бакалаврів.

3.3. Вважати, що основою ефективної організації самостійної роботи студентів є комплексне проектування її змісту та впровадження сучасних освітніх технологій, в т.ч. усіх видів контролю знань студентів, забезпечення відповідною літературою та необхідними посібниками.

3.8. Активізувати викладацький склад вищої кваліфікації для розробки навчальних посібників, збірників ситуаційних задач, ділових ігор, контрольних завдань, педагогічних тестів для самоперевірки і контролю знань студентів.

3.9. Викладачам вузів при вивченні загальноінженерних і спеціальних дисциплін ширше використовувати імітаційні моделювання, постановку й вирішення ситуаційних задач, ділові й рольові ігри, дискусії, диспути, друкований роздатковий матеріал в поєднанні з відповідними технічними засобами.

Нині літературно-мистецька громадськість нашого краю відзначає 10-річчя з часу створення Сумської обласної організації Спілки письменників.

1985 року цей акт не був даниною моді чи якимось кон'юнктурам: він став вінцем літературних традицій, закорінених на терені, нинішньої Сумщини. А що ці традиції й справді великі, переконають хоча б ті факти, що саме тут творилася безцінна пам'ятка літератури "Слово о полку Ігоревім", саме тут народилися генії Пантелеймон Куліш, Олександр Олесь, Гнат Михайличенко, Микола Хвильовий, Іван Багряний, Борис Антоненко-Давидович, Микола Лукаш... На цих росах та водах виколисувалися відомі письменники (померлі та й нині суцї): А.Шамрай, П.Грабовський, Я.Шоголів, П.Воронько, М.Осадчий, Л.Смілянський, М.Данько, Д.Білоус, О.Ющенко, В.Затуливітер, Л.Новиченко, М.Шевченко, — та хїба перерахуєш усіх...

Однак десятиріччя Спілки — це, найперше, свято тих письменників, хто мешкає в Сумській області. А їх у нас 13: прозаїки Олексій Столбін (він же й керівник літературної братії), Юрій Царик, Борис Ткаченко, Іван Корнющенко; літературознавець, критик Павло Охріменко; поети Олександр Маландій, Анатолій Гризун, Василь Чубур (співробітник нашого "Резонансу"), Юрій Назаренко, Микола Гриценко, Олександр Вертіль; сатирики-гумористи Євген Васильченко, Григорій Єлишевич. Всї вони знайомі читачам України, кожен має свою вагу на загальнолітературних терезах. Що це справді так, досить сказати, що за ці 10 років у різних видавництвах світ побачило понад 200 книг авторів із Сумщини.

На відзначення такої важливої події в культурному житті області, як 10-річчя літературної Спілки, "Резонанс" знайомить своїх читачів з поетичними творами письменників.

Ми ж... власним зважимо горбом,
Як брат лаштує ніж на брата, —
Мов кат, що зроджений рабом,
Мов раб, народжений від ката.

Знов одцвіло в степу медвяне зілля,
Відшумував кленовий сік ізнов...
І борозна, немов рушник весільний,
Гаптована червоним на любов.
І, як годиться, щедрими руками
Сватам налаштувавши хліб і сіль,
В хатах ясніють усмішками мами
В передчутті заручин
Та весіль...

Діставсь додому все одно.
Не на село, на всенький Всесвіт
Світилось мамине вікно.

Воно здавалося зорею,
Що зайнялася в білім склі,
І розливалось од неї
Незгасне світло по землі.

Висока істина зоріє,
Немов священне знамено:
Завжди освітить і зігріє
Маленьке мамине вікно.

Анатолій ГРИЗУН

НЕСПРАВЕДЛИВІСТЬ

Он знову у тихім скверіку
Киплять книгообмін, торгівля книг...
Майн Рід і Дюма... Нарис про Америку...
Та Пікуля брехні в оправках цупких.

В які кольори ця робота забарвлена
І в чому скажіть її сенс,
Якщо пропонують тритомник Байрона
За куці брошури про секс?

Свої філософські жадання пронищи,
Спізнавши, як гроші дзвенять,
Берете російською вибране Ніцше

Василь ЧУБУР

И щели искрятся в закатной ограде
И пенчется с ветром лопух
Не ради какой-то идеи, а ради —
Имеющих зренье и слух.

Есть уши?

Так слушай и, может, услышишь,
О том, что, забвенье терпя,
Сокрыто в тебе, но и глубже, и выше,
И даже тебее тебя.

Микола ГРИЦЕНКО

СЕЛЯНИ

Ми — плужники.
Ми за плугами ходимо.
Бува й таке, що замість борони
Прив'яжуть котрогось...
Скородимо, ско-р-родимо
Тїлами землю! Боже борони.

Ми — сівуни.
Ми сіємося й сіємо.
Хліба живуть, допоки ми живі.
Ми й після смерті їх собі намріємо —
Вони ж ростуть із нашої крові.

Ми — жнивуні.
Нас косять. І ми косимо.
Зима наш колос вік не замете.
Ми косим хліб,
ми косимо й колосимось
І дякуємо Богові за те.

Осінні контури замріяного лісу
На голубім холоднім полотні...
Немов — остання золота завїса.
Немов — остання одїж при мені.

Кулі, мов зерна, сипляться густо.
Зерна залїзні — не проростуть.
Кулі летять, доки в грудях не пусто,
Доки у жилах у наших — не ртуть.

Як мені бути? Встояти важко
В цїй сатанїлій людській боротьбі.
... Груді свої затуляю ромашками —
Серце, кохана, врятую тобі.

В купонах тисяч за п'ять.

Чи всі видавці, як за змовою,
В сусідніх краях — королі, —
Бо де ж вони — книги мовою
Моєї землі!?

КВІТНЕВИЙ МОТИВ

Кинув квітень біле жмуття квітів
На оголені галуззя абрикосів.
Вперше, мабуть, в цьому не помітив
Образу віддалених морозів.

А помітив глибочінь любові,
Що самісіньких снігів біліша.
Як зірки спалахують наднові —
Так мені приснилась найсвятїша.

А если наружностью взгляд не обуздаи
И знает, где сердца испод,
То щели в ограде напомнят об узком
Пути, что к спасенью ведет.

Не ты сотворен делать в мире погоду,
А воздух, вода и огонь
Природою стали, чтоб через природу
Познал ты себя самого.

Дерзай же! Закатный обнимется глянец
С криничкой, что спит у крыльца,
И Крестное Древо проступит, проглянет
В чертах твоего же лица...

ДО ВСІХ ШАНУВАЛЬНИКІВ ЛІТЕРАТУРИ

В рамках відзначення 10-річчя від часу створення Сумської організації Спілки письменників ВІДБУДУТЬСЯ:

* 5 жовтня — літературний вечір в обласній науковій бібліотеці.
Початок о 15.00

* 6 жовтня — літературно-мистецький вечір у приміщенні обласної філармонії.
Початок о 16.00

Юрій НАЗАРЕНКО ЧОРНА ЗРАДА

1.
Раби народжують рабів...
Кати породжені катами...
А Плуг Вселенський — як скрипів,
Повік скрипітиме пластами!

З тих скрипів, зрушень — так щемить
В усі часи... народи... броди, —
Бодай пробилось хоч на мить
Сирітське хлипання свободи!

Олександр ВЕРТІЛЬ

Я світу білого не бачив,
По світу білому йдучи.
А сніговійниця гаряча
Крутила білі паничі.

Згубивши всі орієнтири,
До маяка у далині
Вела вперед єдина віра —
У світло в маминім вікні.

Під стогін вітру і пересвист